

เศรษฐกิจไทย

ในปี 2549 ที่ผ่านมา การส่งออกเป็นปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในขณะที่อุปสงค์รวมภายในประเทศยังคงชะลอตัวเนื่องจากปัจจัยด้าน อัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี เหตุการณ์น้ำท่วม และสถานการณ์ทางการเมืองตลอดปี 2549 แรงกดดันของเงินเฟ้อที่ลดลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2550 ส่งผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงได้ ในช่วงต้นปี 2550 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในช่วงปี 2550 มีแนวโน้มจะชะลอตัวลง และในปี 2551 เศรษฐกิจจะขยายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการเลือกตั้งและแนวนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลใหม่ว่าจะมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

สรุปเศรษฐกิจไทยในปี 2549

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจได้ปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2548 ครึ่งเปอร์เซ็นต์ไปอยู่ที่ 5.0% ในปี 2549 อย่างไรก็ตาม อัตราการขยายตัวนี้ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างปี 2545 ถึง 2548 ประมาณเกือบ 1% ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมา คือการส่งออกที่ขยายตัวมาก ประกอบกับการนำเข้าที่ชะลอตัวทำให้การส่งออกสุทธิของสินค้าและบริการ เป็นตัวผลักดัน GDP ให้ขยายตัวในภาพรวม

อุปสงค์ภายในประเทศอ่อนตัวลงจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น แรงกดดันด้านเงินเฟ้อ การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยทั่วโลก เหตุการณ์น้ำท่วม และปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความไม่แน่นอนทางการเมืองที่เกิดขึ้นตลอดปี

การขยายตัวของเศรษฐกิจชะลอตัวลงจาก 6.1 % ในไตรมาสแรก ไปอยู่ที่ 4.2 % ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2549 ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความไม่แน่นอนของการเมืองและผลจากเหตุการณ์น้ำท่วมในภาคเหนือและภาคกลางที่ส่งผลกระทบต่อรายได้จากเกษตรกรรม ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับตัวลดลงตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่สองเป็นต้นมา การเติบโตของการบริโภคภาคเอกชนลดลงไปอยู่ที่ระดับ 3.1 % การเติบโตของการลงทุนภาคเอกชนลดลงไปอยู่ที่ 4.5 % เนื่องจากภาคธุรกิจรอความชัดเจนทางการเมืองและนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ โครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ ของรัฐบาลชุดก่อนยังล่าช้าออกไปด้วย

โครงการลงทุนที่รัฐบาลชุดก่อนวางไว้ เป็นแผนการลงทุนจำนวน 42 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี 2548 ถึง 2552 ซึ่งเป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและทางสังคม ประกอบด้วยด้านการคมนาคม การพัฒนาแหล่งน้ำ ที่อยู่อาศัยราคาถูก และเรื่องสุขภาพอนามัย รัฐบาลชุดปัจจุบันไม่ได้ทอดทิ้งโครงการเหล่านี้ เพียงแต่ตรวจสอบและจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่างๆ ซึ่งทำให้บางโครงการถูกเลื่อนออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการรถไฟฟ้าสายใหม่ในกรุงเทพฯ โครงการจำนวนหนึ่งได้ดำเนินการภายใต้งบประมาณปี

2549 รวมทั้งโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าและท่อก๊าซ การปรับปรุงระบบขนส่งน้ำ และการจัดบ้านพักราคาถูก การลงทุนภายใต้โครงสร้างพื้นฐานคาดว่าจะมีการลงทุนต่อเนื่องไปหลายปี เกินกว่าปี 2553 การลงทุนในภาพรวมส่งผลในทางลบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในปี 2549 เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2541

เงินเฟ้อเฉลี่ยในปี 2549 เร่งตัวขึ้นไปถึง 4.7 % ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในรอบ 7 ปี การยกเลิกในการพยุงราคาน้ำมันในปี 2548 เป็นตัวผลักดันให้เงินเฟ้อสูงขึ้นในช่วง 12 เดือนต่อมา เมื่อราคาน้ำมันของโลกปรับตัวลง และภาคธุรกิจเริ่มปรับตัวต่อการยกเลิกการตรึงราคาน้ำมัน แรงกดดันด้านเงินเฟ้อก็ลดลง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้คงที่ จนกระทั่งถึงต้นปี 2550 ที่มีการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ในเดือนมกราคมและปรับอีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์ให้อยู่ในระดับ 4.5 % ภายใต้แรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่เบาบางลง และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง

การส่งออกขยายตัว 17.4 % เป็นผลมาจากเศรษฐกิจที่ดีของประเทศคู่ค้าและราคาสินค้าเกษตรที่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งรวมถึงราคายางและข้าว ส่วนการนำเข้าปรับตัวลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการชะลอตัวของอุปสงค์ ทั้งทางด้านการบริโภคและการลงทุน ทำให้ในปี 2549 ดุลการค้าเกินดุล 2.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากเดิมที่ขาดดุลอยู่ 4.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีก่อน ดุลบริการเกินดุลอยู่ที่ 4.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้เนื่องมาจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว หลังจากผลกระทบของเหตุการณ์สีนามิในปี 2547 (รายได้จากการท่องเที่ยวสูงขึ้นเกือบ 30% ในปี 2549) ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลเป็นจำนวน 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 1.6 % ของ GDP จากที่ขาดดุล 7.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2548 การที่ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล ประกอบกับเงินทุนไหลเข้าจำนวนมาก และการเข้ามาซื้อตราสารหนี้ไทยของผู้ลงทุนต่างประเทศ ทำให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นไปอยู่ที่ 65 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเดือนธันวาคม 2549 จำนวนนี้ส่วนหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงการแทรกแซงของธนาคารแห่งประเทศไทยต่อค่าเงินบาท การเกินดุลของดุลบัญชีเดินสะพัด ประกอบกับเงินทุนไหลเข้า ได้เพิ่มแรงกดดันอย่างมากต่อเงินบาท จนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.93 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2549 เมื่อเทียบกับ 40.29 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐในปีก่อน และค่าเงินบาทได้แข็งค่าแตะระดับสูงที่สุดในรอบ 9 ปี ที่ 35.10 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงกลางเดือนธันวาคม เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศมาตรการกันเงินสำรอง 30 % จากเงินทุนไหลเข้า โดยมีเป้าหมายที่จะควบคุมเงินทุนไหลเข้าและการแข็งตัวของค่าเงิน โดยหากมีการถอนเงินทุนออกจากประเทศไทยภายในระยะเวลา 1 ปี เงินที่สำรองไว้จะได้คืนเพียง 2 ใน 3 ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการเก็บภาษี 10 % ของเงินทุน

การตัดสินใจดำเนินมาตรการดังกล่าวทำให้ดัชนีตลาดหุ้นตกลงอย่างรวดเร็วเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม จนกระทั่งธนาคารแห่งประเทศไทยต้องประกาศในวันนั้นว่า จะยกเว้นการใช้มาตรการการสำรองดังกล่าวในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และในสัปดาห์ต่อๆ มา ธนาคาร

แห่งประเทศไทย ได้ผ่อนคลายมาตรการกันสำรองอีกหลายครั้ง และส่งสัญญาณว่ามาตรการดังกล่าวจะถูกยกเลิกในที่สุด

แม้ว่าจะมีมาตรการควบคุมเงินทุนดังกล่าว เงินบาทยังคงแข็งตัวอยู่ที่ระดับ 35.86 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐเมื่อสิ้นปี 2549 เป็นที่กังวลกันอย่างกว้างขวางว่ามาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการลงทุน นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังทำให้ค่าเงินบาทที่ซื้อขายกันในตลาดในประเทศ และต่างประเทศแตกต่างกันอย่างมาก ธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถขายดอลลาร์เพื่อซื้อเงินบาทได้เพียงในตลาดต่างประเทศ ส่วนผู้นำเข้าสินค้าต้องจ่ายเงินสำหรับการนำเข้าเป็นดอลลาร์สหรัฐ สิ่งเหล่านี้เป็นการจำกัดอุปทานของเงินบาทในตลาดต่างประเทศ ทำให้ค่าเงินบาทในตลาดต่างประเทศแข็งค่าขึ้นมากกว่าตลาดในประเทศถึง 2 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐ ส่วนต่างนี้อาจทำให้เกิดการเก็งกำไรค่าเงิน โดยการซื้อดอลลาร์สหรัฐ ในตลาดต่างประเทศ และนำไปขายในตลาดในประเทศ

คาดการณ์ทางเศรษฐกิจไทย

	2550	2551
การขยายตัวของ GDP (%)	4	5.0
อัตราเงินเฟ้อ (%)	2.5	2.5
ดุลบัญชีเดินสะพัด/ GDP	1.3	-0.7

ที่มา: ประมาณการของ ADB

ประมาณการเศรษฐกิจในปี 2550 และ 2551 นั้นอยู่บนสมมติฐานว่าจะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นภายในไตรมาสที่ 4 ของปีนี้ และหากรัฐบาลใหม่ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่นำเชื่อถือความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจก็จะกลับมาดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้อุปสงค์ภายในประเทศฟื้นตัวในปี 2551 รัฐบาลใหม่จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญและเร่งรัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานอย่างระมัดระวัง เนื่องจากมีความล่าช้าของการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานในช่วงปีที่ผ่านมาและเป็นตัวกีดขวางความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม

การส่งออกมีแนวโน้มที่จะลดบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจลงในช่วง 2 ปีข้างหน้า เนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศคาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้น การเติบโตของการส่งออกจะลดลงในปี 2550 ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจโลกที่จะอ่อนตัวลงและการแข็งตัวของค่าเงินบาท การขยายตัวของส่งออกในปี 2550 คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 7.9 % โดยการแข็งตัวของเงินบาทจะกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก

การนำเข้าคาดว่าจะเร่งตัวขึ้นเนื่องจากกิจการจะเริ่มเติมเต็มสินค้าคงคลัง อย่างไรก็ตามอุปสงค์ภายในประเทศยังคงชะลอตัว จึงส่งผลให้การส่งออกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียง 8 % การนำเข้าจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังจากมีการเลือกตั้ง เนื่องจากการลงทุนทางภาครัฐและเอกชน

คาดว่าจะฟื้นตัว การคาดการณ์ดุลการค้าในปีนี้จะเกินดุลประมาณ 2.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะลดลงในปี 2551 ดุลบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะเกินดุลประมาณ 1.3 % ของ GDP ในปีนี้ และจะกลับไปขาดดุลในปี 2551

ตัวเลขการขายปลีกในปี 2549 ซึ่งให้เห็นถึงการลดลงของการบริโภคของภาคเอกชน และแสดงให้เห็นถึงการชะลอตัวในปี 2550 เหตุการณ์ระเบิดในกรุงเทพฯ ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ซึ่งมีผู้เสียชีวิต 7 คน ทำให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลงในเดือนมกราคมและยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องในเดือนกุมภาพันธ์

การบริโภคและการใช้จ่ายภาครัฐในปี 2550 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้นการบริโภครวมน่าจะขยายตัวประมาณ 4 % ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 3.2 % ในปี 2549

การลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไม่มากในปี 2550 เนื่องจากความไม่แน่นอนทางการเมือง และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ แต่คาดว่าจะการลงทุนจะขยายตัวสูงขึ้นในปี 2551 เมื่อความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจกลับมาอีกครั้ง การลงทุนภาครัฐจะเพิ่มขึ้นในปี 2550 และเติบโตต่อเนื่องในปี 2551 เนื่องจากรัฐบาลจะเริ่มลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐาน การประมูลในการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายใหม่ คาดว่าจะมีขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2550 รัฐบาลได้เห็นชอบที่จะมีการสร้างรถไฟฟ้า 5 สาย แต่คาดว่าจะมีเพียง 2 สายที่สามารถเริ่มดำเนินการได้ในปีนี้ การขยายตัวของการลงทุนในภาพรวมของปี 2550 จะอยู่ที่ระดับ 5% และขยายตัวสูงขึ้นไปอยู่ที่ระดับ 8% ในปี 2551 การขยายตัวของ GDP ในปี 2550 จะขยายตัวลดลงมาอยู่ที่ระดับ 4 % ก่อนที่จะปรับตัวสูงขึ้นเป็น 5% ในปี 2551 ทั้งนี้อยู่บนสมมติฐานที่ว่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคจะกลับมามีขึ้น

สำหรับปีงบประมาณ 2005 รัฐบาลได้จัดทำงบประมาณขาดดุลที่ 142.6 พันล้านบาท ซึ่งเทียบเท่ากับ 1.7 % ของ GDP อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บภาษีอาจได้ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำกว่าการคาดการณ์ที่ได้คาดไว้เมื่อขณะจัดทำงบประมาณ การขาดดุลงบประมาณดังกล่าวจะทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นไปอยู่ที่ระดับ 41% ของ GDP อย่างไรก็ตามหนี้สาธารณะยังอยู่ในระดับที่ดีเนื่องจากอยู่ที่ระดับไม่เกิน 50 % ของ GDP ตามกรอบความยั่งยืนทางการคลังของรัฐบาล

อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยในปีนี้เป็นปีหน้าคาดว่าจะลดระดับลงไปอยู่ที่ 2.5 % จาก 4.5% ในปี 2549 ซึ่งเป็นผลมาจากราคาน้ำมันในต่างประเทศที่ปรับตัวลดลง ดังนั้นจึงอาจเป็นการปูทางไปสู่การลดลงของดอกเบี้ยนโยบายต่อไป

ความพยายามของประเทศไทยที่จะเป็นศูนย์กลางทางการเงินถูกบั่นทอนโดยการออกมาตรการควบคุมเงินทุน ความไม่แน่นอนทางการเมือง และการหยุดชะงักของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แผนพัฒนาตลาดทุนไทยที่ได้รับการรับรองในปี 2549 ตั้งเป้าหมายจะขยายขนาดของตลาดตราสารหนี้ในประเทศให้เพิ่มเป็น 2 เท่า ในปี 2553 และแผนดังกล่าวได้กล่าวถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อขยายตลาดตราสารทุน อย่างไรก็ตามแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจได้

หยุดชะงักเนื่องจากในช่วงปลายปี 2548 มีคำตัดสินของศาลปกครองสูงสุดว่าการเสนอขายหุ้นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อาจเป็นการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ คาดว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจคงจะไม่มีขึ้นจนกว่าจะมีการเลือกตั้งรัฐบาลชุดใหม่ รัฐบาลชุดปัจจุบันดำเนินการปฏิรูปภาคการเงินในปีนี้การแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พระราชบัญญัติการประกันภัย การแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มความเป็นอิสระให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลทั้ง 3 ให้ปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง

ความเสี่ยงภายในประเทศต่อเศรษฐกิจไทยส่วนใหญ่มาจากความไม่แน่นอนทางการเมือง หากมีความล่าช้าในการเลือกตั้ง อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจของประชาชน ซึ่งจะส่งผลเสียต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุน อย่างไรก็ตามหากรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอ่อนแอ และไม่มีแนวนโยบายเศรษฐกิจที่ชัดเจน จะยิ่งส่งผลให้มีความไม่แน่นอนต่อเนื่องไปอีกและส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำต่อไป ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในขณะนี้ยังไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเท่าไรนัก ส่วนกรณีใช้หวัดนกเริ่มพบอีก ในช่วงต้นปี 2550 มีแนวโน้มที่จะสร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจเนื่องจากประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสัตว์ปีกรายใหญ่

ความท้าทายด้านการพัฒนา

ความไม่แน่นอนทางการเมืองและทางดำเนินนโยบายที่เกิดขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง นอกจากมาตรการควบคุมเงินทุนแล้ว รัฐบาลยังได้เสนอแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การแก้ไขดังกล่าวเสนอให้มีการสร้างความชัดเจนในกฎเกณฑ์ของการใช้นอิมินี่ การแก้ไขกฎเกณฑ์ดังกล่าว จะส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติบางรายต้องลดการถือหุ้นและจำกัดสิทธิในการออกเสียงในบริษัทลง

รัฐบาลชุดปัจจุบันได้สนับสนุนและส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (ปี2550-2554) ก็ได้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐาน แนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ที่การสร้างคามภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจต่อปัจจัยภายนอก รักษาระดับของการลงทุนให้มีความเหมาะสมและยั่งยืน จำกัดหนี้ภาคครัวเรือนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย รัฐบาลได้ให้ความมั่นใจว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ขัดต่อกลไกตลาดเสรี และยังคงต้อนรับการลงทุนจากต่างชาติ อย่างไรก็ตาม นักธุรกิจต่างชาติส่วนหนึ่ง ยังคงมีความกังวลในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง